

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

H 8

DOM
2024-04-16
Meddelad i Luleå

Mål nr
644-24

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen Västernorrlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Västernorrlands läns beslut 2024-04-09, dnr 3357-2024
(bilaga 1)

SAKEN

Skyddsjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

██████████ har ansökt om skyddsjakt efter ett lodjur i Kasa, Örnsköldsviks kommun.

Länsstyrelsen Västernorrlands län (länsstyrelsen) beslutade att avslå ansökan om skyddsjakt efter ett lodjur. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

██████████ beslutet och framför bl.a. följande. Lodjuret befinner sig på hennes fastighet. Hon är rädd att det ska döda hennes djur. Det stod inne i hagen vid dörren till ladugården. Det gick på kälen över staketet och hoppade över stängslet. Tre av hennes får var halta och de kan få missfall efter attacken p.g.a. stress. Hennes djur är inte inne nattetid. Lamning förväntas i slutet av månaden. Hon kan inte släppa ut djuren varken under dag- eller nattetid. Lodjuret har setts alla tider på dygnet. Det har blivit matat av grannarna och har blivit tam. När hon var tre meter ifrån det vände den bara lugnt om, skuttade över staketet och satte sig för att vänta på om fåren skulle komma ut i hagen. Det är även orimligt att djuren ska stå stallade inne nattetid. Lodjuret har dödat tre getter som fanns cirka tre kilometer bort, hennes katt, hönor, kaniner, en kronhjort och ett rådjur. Kronhjorten var lika stor som hennes hästar. Hon blev nästan sparkad av en av hästarna när den ville slippa gå ut eftersom lodjuret var där. Det går knappt att ta en ridtur, cykla eller gå ut med hunden.

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till överklagandet.

RÄTTSLIG REGLERING

Bestämmelser

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt på varg att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön, eller för att förhindra en allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Av 23 b § jaktförordningen jämförd med 24 a § samma förordning följer att beslut om skyddsjakt på lodjur får fattas av länsstyrelser om det finns förutsättningar enligt 23 a § samma förordning efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Aktuella bestämmelser är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

Av Kommissionens vägledning om strikt skydd för djurarter av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet, kommissionens tillkännagivande 2021, framgår bl.a. följande. Det är inte nödvändigt att skada redan inträffat – det räcker att det är sannolikt att allvarlig skada inträffar. Dock är det inte tillräckligt med bara möjligheten att skada kan inträffa, sannolikheten för att skada ska inträffa

måste vara hög, liksom skadans omfattning. Den höga sannolikheten att allvarlig skada inträffar måste påvisas med tillräcklig bevisning. Det måste också finnas tillräcklig bevisning för att risken för allvarlig skada i hög grad går att hänföra till den art som undantaget är inriktat på och att det råder stor sannolikhet för att allvarlig skada skulle inträffa om åtgärder inte vidtas. Tidigare erfarenheter bör visa hög grad av sannolikhet för allvarlig skada. När medlemsstaterna beviljar undantag måste de kunna påvisa att varje kontrollmetod som används enligt undantaget är effektiv och bestående för att undvika eller begränsa den allvarliga skadan, t.ex. särskilt inriktad på den plats och tid där skadan inträffar eller sannolikt kommer att inträffa och inriktad på de individer som orsakar skada.

Avgöranden

I EU-domstolens avgörande C-342/05 Kommissionen mot Finland, punkt 25, uttalas att direktivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 art- och habitatdirektivet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Allvarlig skada

Frågan i målet är om skydds jakt på ett lodjur ska beviljas på de av [REDACTED] [REDACTED] anförda skälen.

Förvaltningsrätten konstaterar att [REDACTED] ansökte om skydds jakt hos länsstyrelsen den 27 mars 2024 med anledning av att ett lodjur befunnit sig

i närheten av hennes fastighet. Länsstyrelsen beslutade den 4 april 2024 att avslå hennes ansökan. [REDACTED] överklagande avslogs även av denna förvaltningsrätt den 10 april 2024, mål nr 620-24.

[REDACTED] har hos länsstyrelsen på nytt ansökt om skyddsjakt den 5 april 2024. Behovet av skyddsjakt ska prövas löpande. [REDACTED] har nu ansökt om skyddsjakt med anledning av att lodjuret fortfarande uppehållit sig på och omkring hennes fastighet samt skadat hennes får och dödat bl.a. tre getter, hennes katt, hönor, kaniner, en kronhjort och ett rådjur. Hon anför även att hennes djur blir skrämda och inte kan vistas utomhus p.g.a. lodjurets närvaro.

Förvaltningsrätten bedömer dock fortfarande, även med de nya omständigheterna som tillkommit, att det utifrån det som hittills har förekommit inte kan anses sannolikt att allvarlig skada kommer att uppstå i området ifråga. Av det överklagade beslutet framgår det att det inte finns några dokumenterade angrepp på tamdjur orsakade av lodjur i det aktuella området. Att ett lodjur observerats på eller i närheten av [REDACTED] fastighet är inte heller tillräckligt för att det ska anses vara sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa. De restriktiva förutsättningarna under vilka ett beslut om skyddsjakt kan fattas är därför enligt förvaltningsrätten inte uppfyllda när det kommer till kriteriet allvarlig skada.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen har bedömt att annan lämplig lösning finns i form av förbättring av befintligt stängsel alternativt uppsättning av rovdjursavvisande stängsel. Länsstyrelsen bedömde även att nattintag av tamdjur utgör en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten gör inte någon annan bedömning än länsstyrelsen i denna del.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser således vid en sammantagen bedömning att förutsättningarna för skyddsjakt på ett lodjur i området för närvarande inte är uppfyllda. Länsstyrelsen har därmed haft fog för sitt beslut och överklagandet ska alltså avslås.

Vid denna bedömning saknar förvaltningsrätten skäl för att pröva huruvida kriteriet gynnsam bevarandestatus är uppfyllt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

förvaltningsrättsfiskal

I avgörandet har även nämndemännen

 har föredragit målet.

Beslut om avslag angående ansökan om skyddsjakt efter lodjur

Beslut

Länsstyrelsen i Västernorrlands län beslutar att avslå er ansökan om skyddsjakt efter lodjur i Kasa, Örnsköldsviks kommun.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har den 5 april 2024 mottagit din ansökan om skyddsjakt efter ett lodjur i Kasa, Örnsköldsviks kommun. Ni beskriver att lodjuret försökt ta sig in till din boskap som är inlåsta och stallade. Boskapen består av hästar och får.

Ni ansökte om skyddsjakt den 27 mars 2024 med en liknade problembild och fick ett avslag på den ansökan den 4 april. Dnr. 3057-2024.

Som förebyggande åtgärd stallas djuren och ni befarar att angrepp kan ske om inte en skyddsjakt genomförs och uppger att djuren inte mår bra av att hållas inne.

Ni uppger att den uppskattade kostnaden motsvarar djurens värde.

Motivering till beslutet

Vid prövning av om skyddsjakt ska beviljas gör länsstyrelsen en samlad bedömning i varje enskilt fall. Bedömningen görs utifrån eventuella skadors omfattning, under hur lång tidsperiod som dessa skett, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter som finns till att förebygga skada samt vilken möjlighet det finns till annan lämplig lösning utöver skyddsjakt. Länsstyrelsen beaktar även lodjursstammens utveckling i länet. Vidare bedömer länsstyrelsen om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

I bedömningen av om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på egendom utgår länsstyrelsen från Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt på stora rovdjur. För att skälet "risk för allvarlig skada" ska anses vara uppfyllt krävs att det är sannolikt att en allvarlig skada kommer att inträffa. I de fall skadan redan har nått en allvarlig nivå ska det också vara sannolikt att skadan förvärras ytterligare genom förnyade skador. En bedömning av om den aktuella skadebilden är allvarlig och om det finns risk för att ytterligare allvarlig skada uppstår, görs alltid från fall till fall.

I ansökningarna anges oro för att eventuellt angrepp på i första hand fåren men även hästarna som motiv till önskad skydds jakt. En individuell bedömning ska alltid göras från fall till fall.

Länsstyrelsen respekterar sökandes oro, men i detta fall bedöms inte lodjurets närvaro i det aktuella området utgöra en akut risk för att ett angrepp ska ske. Enligt 23 a § jaktförordningen får länsstyrelsen besluta om skydds jakt på lodjur om det inte finns någon annan lämplig lösning. I detta fall hålls fåren inne nattetid och går i en hage på dagen som är omgärdad med elnät. Att hålla fåren inne nattetid bedömer länsstyrelsen vara en annan lämplig lösning. Förbättring av befintligt stängsel eller installation av rovdjursavvisande stängsel kan också vara en annan lämplig lösning. Det finns inte heller några dokumenterade angrepp på tamdjur i närområdet, orsakade av lodjur. Att lodjur rör sig i närheten av hus, maskiner, bilar eller vägar är i sig inget onormalt beteende.

Snörika vintrar som denna är det vanligt att lodjurens bytesdjur såsom rådjur och kronhjort rör sig mer mot öppna områden och in mot samhällen för att finna mat, då följer även lodjuren efter. Länsstyrelsens sammantagna bedömning är därför att ansökan ska avslås då det finns andra lämpliga lösningar och skadebilden i dagsläget inte når upp till vad som kan anses vara allvarlig skada.

28 § jaktförordningen medger också möjligheter för tamdjursägare att skydda sina djur vid ett direkt angrepp. Se mer under rubriken Information.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordningen beslutat om överlämnandet av rätten att besluta om skydds jakt efter lodjur till vissa länsstyrelser (Naturvårdsverkets beslut NV-01088-23).

All jakt måste bedrivas i enlighet med Sveriges EU-rättsliga åtaganden. Art och habitatdirektivet (1992/43/EEG) har en avgörande betydelse för vilket utrymme som finns för skydds jakt. Åtgärder som vidtas enligt art och habitatdirektivet ska syfta till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus. Direktivet ger möjligheter till undantag från skydds kraven under vissa förutsättningar.

Undantagen regleras i artikel 16.1, under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. För att ett undantag från skyddsreglerna ska kunna göras, måste skälen vara mycket starka och den jakt som tillåts mycket begränsad.

Som framgår av 23 a § jaktförordningen ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna medges:

Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Information

Behovet av skyddsjakt prövas löpande. Trots detta avslag kan därför frågan om skyddsjakt åter tas upp av länsstyrelsen eller av den som anser sig löpa risk att drabbas av skada. Länsstyrelsen önskar därför få fortsatta rapporter om beteendet hos lodjur i området. För att länsstyrelsen snabbt ska kunna följa upp iakttagelsen och kvalitetssäkra den genom spårning eller andra liknande insatser är det viktigt att eventuella rapporter kommer in till länsstyrelsen så snabbt som möjligt, gärna via www.skandobs.se

Det är viktigt att misstänka angrepp av lodjur på tamdjur anmäls skyndsamt till länsstyrelsen för att dessa ska kunna dokumenteras och för att ni ska ha rätt till eventuell ersättning.

Länsstyrelsen kan lämna bidrag för rovdjursavvisande stängsel, ni kan läsa mer om detta och hur ni ansöker på länsstyrelsens hemsida: <https://www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/djur/jakt-och-vilt/viltskador.html>

Lydelse av 28 § Jaktförordningen:

Om något av rovdjuren björn, varg, järv eller lo angriper tamdjur eller om det finns skälig anledning att befara ett sådant angrepp, får åtgärder vidtas för att skrämja bort rovdjuret.

Rovdjur som avses i första stycket får dödas av en tamdjursägare eller vårdare för att skydda tamdjuret

1. när rovdjuret angriper och skadar tamdjuret eller om det är uppenbart att ett sådant angrepp är omedelbart förestående,
2. om det finns skälig anledning att befara ett angrepp på tamdjuret och dödandet sker i omedelbar anslutning till att rovdjuret har angripit och skadat eller dödat tamdjur, eller
3. om rovdjuret befinner sig inom inhägnat område avsett för skötsel av tamdjuret och det finns skälig anledning att befara ett angrepp där.

Rovdjuret får bara dödas när det inte går att skrämma bort rovdjuret eller på något annat lämpligt sätt avbryta eller avvärja angreppet.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Jenny Lindgren med vilthandläggare Lars Wiklund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västernorrland antingen via e-post; vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande du bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 0611-34 90 00. Ange diarienummer 3357-2024.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.